

AZ RMDSZ NEM TÁMOGATJA, HOGY A KORMÁNY FELELŐSÉGET VÁLLALJON A KÖLTSÉGVETÉSÉRT

Meglepő fordulatokat hoz a 2020-as költségvetés tervezete

Sok kérdőjel megfogalmazódik a 2020-as évi állami költségvetés tervezetének nyilvánosságra hozott sarokszámai kapcsán a Krónikának nyilatkozó gazdasági szakértő szerint: Králik Lóránd például túl derűlátónak látja az Orban-kormány gazdasági növekedési előrejelzéseit.

» KRÓNIKA

A 2020-as költségvetés 4,1 százalékos gazdasági növekedéssel, 3,59 százalékos államháztartási hiánnyal és 3,1 százalékos átlagos inflációs rátával számol – derül ki a jövő évre vonatkozó makrogazdasági helyzetről és a 2021–2023-as időszakra vonatkozó előrejelzésről szóló jelentésből, amelyet tegnap tettek közzé a pénzügyminisztérium honlapján. A 2020-ra becsült bevétel 360,149 milliárd lej, a bruttó hazai termék (GDP) 31,89 százaléka, a kiadásokat pedig 400,694 milliárd lejre, azaz a GDP 35,48 százalékára becsülik.

A 2020-ra vonatkozó GDP-arányos költségvetési hiánycél 3,59 százalék (40,545 milliárd lej), az ESA szerint számított költségvetési hiányt pedig a GDP 3,58 százalékára tervezik, amely 2023-ra a GDP 1,99 százalékára süllyed, így beilleszkedik majd az európai szabályozások követelményeibe. A folyó fizetési mérleg hiányát 10,6 milliárd euróra (a GDP 4,5 százalékára) becsüli 2020-ra a Ludovic Orban vezette kormány. A piaci áron számított hazai összterméket 1 129,2 milliárd lejre becsülik 2020-ra az erre az évre bejelentett 1 040,8 milliárd lejhez képest. A dokumentum szerint 2020-ban a kormány a GDP 4,5 százalékát fordítja beruházásokra, ez 6,3 milliárd lejrel több, mint 2019-ben.

Az országos bruttó átlagjövedelem 5 429 lej, a nettó pedig 3 324 lej lesz. A munkanélküliségi ráta 2020-ban a becslések szerint 3 százalék lesz, szemben a 2019-es 3,2 százalékkal, a munkanélküliek számát pedig 275 ezerre becsülik. Az alkalmazottak száma várhatóan 1,9 százalékkal növekszik, miközben a munkanélküliségi ráta 2020 végére 3 százalékra csökken. 2020-ban a becslések szerint az infláció évi átlaga 3,1 százalékra csökken, az év végén pedig 3 százalék lesz. A dokumentum a jelenlegi szinten fagyasztja be a közműtársaságok jövedelmét, és megtiltja a nyugdíj és az állami fizetés halmozását.

Nyertesek és vesztesek

A 2020-as évi állami költségvetés – legalábbis a kiszivárgott tervezet – egyik legnagyobb vesztese az egészségügy – a minisztériumnak 23 százalékkal kevesebb pénz – összesen 11,4 milliárd lejt – irányzott elő az Orban-kormány, mint a 2019-es

keret. A regionális fejlesztési és közigazgatási tárcától még többet, 45,5 százalékot vennének el, a mezőgazdasági minisztériumtól 14,5 százalékot, a gazdasági tárcától pedig 11 százalékot faragnak le. A munkaügyi minisztérium büdzséje eközben 32,7 százalékkal, a közlekedésügyé 11,8 milliárddal, a tanügyé 3,76 százalékkal, a belügyé 13,1 százalékkal, a védelmi tárcáé 18 százalékkal gyarapszik.

Elviszik a pénzt a bérek

„A bérköltségek hatalmas terhet rónak az ország költségvetésére, így elkerülhetetlen, hogy túllépik a 3 százalékos hiánycélt, és alig jut pénz fejlesztésekre” – nyilatkozta a Krónikának Tanczos Barna RMDSZ-es szenátor, akit a nyilvánosságra hozott számokról, és a készülő, 2020-as évi állami költségvetés tervezetéről faggattunk. Rámutatott, nominális értékben 2017-ben 63 milliárd lejt tett ki a költségvetésből a személyzeti költség, ez az összeg 2018-ban 81 milliárd lejre emelkedett, idén 102 milliárd, jövőre pedig 109 milliárd lejre számol a kormány. „Négy év alatt a bérköltség megközelítőleg megkétszereződött, ha ehhez

„óráról órára” próbálnak újabb indítványokat bevinni a tervezetbe. A parlamentbe való benyújtás után is lehet módosító javaslatokat megfogalmazni, de biztosabb, ha már a tervezetbe bekerülnek, így erre még ma van esély.

Az RMDSZ különben nem támogatja a költségvetés felelősségvállalással való elfogadását, mert az veszélyes precedenst teremthet, viszont nem tudják meggyőzni a kormányt, hogy lemondjon erről a szándékáról. „A demokratikus procedúra fontosabb, mint hogy idén meglegyen a büdzsé, de ez inkább csak kifogás a kormány részéről, mert jó tárgyalási folyamattal az ellenzék is meg lehetne győzni, hogy megszavazza a költségvetést. A felelősségvállalásnak az a kockázata, hogy a büdzsé az alkotmánybíróra kerül, a kormány ennek ellenére hallani sem akar a parlamenti vitáról” – fogalmazta meg Tanczos.

Bekerültek RMDSZ-es javaslatok

Az RMDSZ az önkormányzatok finanszírozása terén ért el eredményeket, az idei képletekhez képest is vannak előrelépések – tudtuk meg Tanczos Barnától. Mint

meg az RMDSZ, hogy a kisebb megyék ne kerüljenek hátrányos helyzetbe. Tanczos Barna elmondta, konkrét erdélyi egészségügyi és infrastrukturális fejlesztésekre is fogalmaznak meg javaslatokat.

» „A bérköltségek hatalmas terhet rónak az ország költségvetésére, így elkerülhetetlen, hogy túllépik a 3 százalékos hiánycélt, és alig jut pénz fejlesztésekre” – nyilatkozta a Krónikának Tanczos Barna RMDSZ-es szenátor.

Szakértői kétely

„Több kérdőjel felvetődik a jövő esztendő költségvetés-tervezet sarokszámaival kapcsolatban” – értékelt megkeresésünkre Králik Lóránd egyetemi adjunktus, a Partiumi Keresztény Egyetem gazdaságtudományi tanszékének oktatója. Rámutatott: a 3,59 százalékos költségvetési hiány GDP-arányos, tehát azt jelenti, hogy a kormány 11 százalékkal többet költ, mint amennyi a bevétele. „A tervezet 4,1 százalékos gazdasági növekedéssel számol nemcsak a jövő évre, hanem a 2021–2023-as időszakra is, ami középtávon irreális, hiszen az eurózónában 1,2 százalékos, az Európai Unió tagállamaiban pedig 1,4 százalékos az átlagnövekedés, és lassulás mutatkozik” – vont mérleget Králik. A minimálbér-emelés kapcsán megjegyezte, az nagyobb adóbevétel és fogyasztást jelent, de az ország kezd kifutni abból az időszakból, amikor a fogyasztás ösztönzésével lehet gazdasági növekedést generálni.

A szakértő szerint nagy megtakarítás nem várható abból, hogy a közműtársaságok fi zetését és az étkezési juttatásokat befagyasztják, másrészt annak sem lesz érezhető hatása, hogy a nyugdíjasok nem vállalhatnak munkát közintézményekben, állami tulajdonú vállalatokban. A költségvetés-tervezet vizsgálva rámutatott, újabb bevételi források nem körvonalazódnak, a kiadásoknál bizonyos tételek növekednek, és vannak olyan részek, melyek nehezen fenntarthatók, például az egészségügy büdzséjének 23 százalékos csökkentése oda vezethet, hogy jövő szeptember-októberben már nem lesz pénz gyógyszerre, fizetésekre.

„Meglepő, hogy a védelmi kiadások nőnek, a NATO-s 2 százalékos kötelezettségvállalást tartani akarják, a belügy több pénzt kap, az oktatás is valamivel többet, mint idén, de az éppen az inflációt egyenlíti ki. A környezetvédelemnél drasztikus a 60 százalékos visszavágás” – eszeltte Králik Lóránd. Kiemelte, a fejlesztési tételeknél inkább átrendeződés tapasztalható, a fejlesztési minisztérium kevesebb pénzt kap, de az abból kivált európai pénzek minisztériuma esetében 62 százalékos a növekedés, bár annak a büdzséje sokkal kisebb. A közlekedési minisztériumnál a beruházásokra nagyobb összeget szánnak, az emelkedés ott is csak az inflációt fedezi.

Králik Lóránd úgy véli, önkormányzati szinten nincs ok aggodalomra. A büdzsé elfogadásának procedúrájával viszont meglátása szerint már lehetnek gondok, hiszen hogyha a kormány felelősségvállalással fogadja el, az premier lenne Romániában és alkotmányossági aggályokat is felvet. „Lenne még idő január közepéig egy rendkívüli parlamenti ülészak keretében alkotmányosan, törvény formában elfogadni a költségvetést” – szögezte le a szakértő.

Megszorításokat is tartalmaz a 2020-as költségvetés tervezet

hozzászámoljuk a nyugdíjak emelését, az orvosok, asszisztensek fizetésének növelését, a maradékkal már nagyon nehéz gazdálkodni” – mutatott rá a politikus. Hozátette, az RMDSZ is kérte, hogy a bérek és a nyugdíjak ne csökkenjenek, de ilyen körülmények között még a mintegy 3,6 százalékos államháztartási hiány tartása is nehézkes, jelentős beruházásokra pedig alig marad pénz.

Tanczos Barna arról is beszámolt, hogy az elmúlt két napban folyamatosan egyeztettek a pénzügyminiszterrel, s ezentúl is

részletezte, a személyi jövedelemadó már idén száz százalékban a megyei és helyi önkormányzatoknál maradt, különböző elosztási arányok és kiegyenlítési képletek figyelembe vételével, ezen sikerült a szövetség javaslatai alapján jobbitani. A kormány honlapján közzétett dokumentum már tartalmazza ezeket a javaslatokat, így az idei 60 százalék helyett jövőre 63 százalék maradna a helyi önkormányzatok költségvetésében, 14 százalék pedig a megyei tanácsoknál. További 14 százalékot szánnak az önkormányzatoknál a jövedelemkiegyenlítésre, az alsó határ egy lakosra számolva évi 803 lej, egy közigazgatási egységre 1,5 millió lej. Újdonság, hogy a személyi jövedelemadó 3 százalékból kulturális alapot hoznak létre, ebből támogatja a kormány a kisebb városok által fenntartott színházak, operák, filharmóniák részfinanszírozását. Hat százalék a megyei tanácsok által finanszírozott beruházásokra marad, ez megynként 27,3 millió lej, valamivel kevesebb, mint az idei 28,4 millió. Még nincs konszenzus a megyei utak karbantartására, korszerűsítésére szán 600 millió lejes keret leosztásáról, erről újabb módosító javaslatot fogalmaz

» Visszafele sült el a PNL fegyvere

Saját előterjesztésükkel csalta kelepcébe az elenzékbe szorult Szociáldemokrata Párt (PSD) a kormányzó nemzeti liberálisokat (PNL): a képviselőház költségvetési bizottsága tegnap pozitívan véleményezte a törvénytervezetet, ami 19 százalékról 16 százalékra csökkentené az általános forgalmi adót (áfa/TVA), az élelmiszerek áfáját pedig 9 százalékról 5 százalékra szorítaná vissza. Az öt liberális honatya által benyújtott javaslatot korábban már hallgatólagosan elfogadta a szenátus, az alsóház plénuma pedig ma szavaz róla. A bizottságban különben a PSD törvényhozói támogatták a javaslatot, a liberálisok pedig azt szorgalmazták, hogy kérjék ki és várják meg a kormány álláspontját az ügyben, kérésüket azonban nem hallgatta meg a többség. A PNL a plénumban sem szavazza meg a törvénytervezetet – jelentette be tegnap Ludovic Orban kormányfő, leszögezve, nem a PNL, hanem PNL-s honatják javaslatáról van szó, amit a párt nem vállalt fel.